

HZNe glasilo

Broj 2/2014

Službeno glasilo Hrvatskoga zavoda za norme

Norme - vaš inovacijski most

Save the date: 30 October 2014

Brussels

Kako normizacija može pomoći "sijedoj" (silver) ekonomiji - 3. europski normizacijski samit

IEC pozdravlja potporu Europskog parlamenta svojoj normi za univerzalne punjače mobilnih telefona

Objavljene norme za sustav upravljanja imovinom

HZN e-glasilo

Službeno glasilo Hrvatskog zavoda za norme sa stalnim dodatkom

Oglasnik za normativne dokumente

Godište: 6. 2014.

ISSN 1847-4217

URL: <http://www.hzn.hr>

Hrvatski zavod za norme

MB: 1957406

OIB: 76844168802

Izdavač:

**Sjedište: Ulica grada Vukovara 78,
10000 Zagreb**

Telefon: 01/610 60 95

Telefax: 01/610 93 21

**Glavni
urednik:**

Miran Škerl, ravnatelj HZN-a

**Pomoćnik
glavnog
urednika:**

Vladimir Jaram

**Tehnički
urednik:**

Vladimir Jaram

Uredništvo:

Ana Marija Boljanović, Melanija Grubić Sutara, Vlasta Gaćeša-Morić, Tea Havranek, Boro Jandrijević, Stanka Miljković, Nenad Nikolić, Vladimir Jaram, Miran Škerl

Lektura:

Ivana Canosa

Korektura:

Vladimir Jaram

**Grafička
obrada
naslovnice:**

Gaea studio d.o.o.

**Grafička
priprema:**

Gaea studio d.o.o.

Izlazi:

dvomjesečno

**Uredenje
zaključeno:**

2014-04-30

Opremu tekstova obavlja uredništvo.

Za sadržaj poimence potpisanih priloga odgovorni su njihovi autori. Oni ne iskazuju obvezno stav Hrvatskoga zavoda za norme.

Objavljeni prilozi u službenom glasilu Hrvatskog zavoda za norme autorski su zaštićeni. Iznimka su sadržaj, novosti iz HZN, novosti iz europskih i međunarodnih normirnih tijela i s normizacijom povezane aktivnosti koji se mogu objavljivati u drugim stručnim časopisima uz obveznu naznaku izvora i dostavljanje časopisa u kojem su objavljeni tako preuzeti prilozi. Za priloge iz rubrike Normizacija i Tehničko zakonodavstvo potrebno je zatražiti pisano odobrenje za njihovo objavljivanje od autora i od Hrvatskoga zavoda za norme.

PROSLOV

Poštovani čitatelji!

U ovome broju HZN e-glasila možete pročitati naše stalne priloge o aktivnostima HZN-a i tehničkih odbora HZN-a (HZN/TO) te obavijesti o članovima HZN-a. Tu su i obavijesti o novim hrvatskim normativnim dokumentima na hrvatskome jeziku.

U rubrici *Novosti iz međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija* u ovome broju donosimo kratke prikaze nekih od novosti iz rada europskih i međunarodnih organizacija za normizaciju.

U novostima iz IEC-a donosimo vijest o potpori Europskog parlamenta normi za univerzalne punjače mobilnih telefona, a iz ISO-a o izdanju norme za sustav upravljanja imovinom

U novostima iz CEN-a i CENELEC-a donosimo najavu 3. europskog normizacijskog samita - *Kako normizacija može pomoći "sjedoj" (silver) ekonomiji*, zatim o europskoj konferenciji *Norme - vaš inovacijski most* i o CENELEC-ovom sudjelovanju na Afričkom forumu o pametnim mrežama.

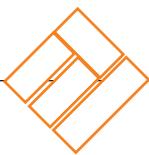
U novostima iz ETSI-ja donosimo kratki prikaz ETSI-jeve godišnje skupštine, 42. sastanka ETSI NSO-a i ETSI-jeve radionice o sigurnosti i o transportnim sustavima.

Ugodno čitanje!

V. Jaram
pomoćnik glavnoga urednika

Sadržaj 2/2014

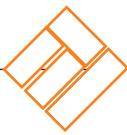

Proslov	2
Novosti iz HZN-a	
• Članovi HZN-a	4
Novosti iz HZN/TO	
• Novi hrvatski normativni dokument (na hrvatskome jeziku)	5
Hrvatska jezična verzija tehničkog izvještaja HRI CEN/TR 15569:2010i	5
Hrvatska jezična verzija norme HRN EN 590:2014	6
Novosti iz međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija	
IEC	
• IEC pozdravlja potporu Europskog parlamenta svojoj normi za univerzalne punjače mobilnih telefona	7
ISO	
• Izdane norme za sustav upravljanja imovinom	8
CEN i CENELEC	
• Kako normizacija može pomoći „sijedoj” (silver) ekonomiji - 3. europski normizacijski samit	8
• Norme - vaš inovacijski most	10
• CENELEC sudjeluje na Afričkom forumu o pametnim mrežama	10
ETSI	
• 63. opća skupština ETSI-ja i 42. sastanak ETSI NSO-a	11
• ETSI-jeve radionice o sigurnosti i o inteligentnim transportnim sustavima (ITS)	11

Naslovnica: *Novosti iz međunarodnih i europskih normizacijskih organizacija*
HNZ Oglasnik za normativne dokumente (A1-A129)

ISSN 1847-4217

Novosti iz HZN-a

Članovi Hrvatskog zavoda za norme

Objavljujemo popis redovitih i pridruženih članova HZN-a po vrstama pravnih odnosno fizičkih osoba za koje je Upravno vijeće donijelo odluku do kraja travnja 2014. godine.

Vrsta članstva, vrsta pravne ili fizičke osobe	2013-12-31	2014-02-20
Članovi promatrači		
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	21	20
Fizičke osobe	0	0
Ukupno promatračkih članova		
	21	20
Redoviti članovi		
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	284	283
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – javne ustanove i slično	29	28
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – HGK, HOK, HUP	2	2
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovne komore ili udruge	4	4
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovna društva	18	19
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – škole	2	2
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – fakulteti	25	22
Fizičke osobe – pojedinci	40	41
Obrt – fizičke osobe	16	16
Tijela državne uprave	51	51
Ukupno redovnih članova		
	471	468
Ukupno članova HZN-a		
	492	488

Sjednica Upravnoga vijeća 2014-02-20

REDOVITO LANSTVO

PRAVNA OSOBA KOJA OSTVARUJE DOBIT

- BENETTON TEKSTIL d.o.o., Labin
- ELKAKON d.o.o., Zagreb
- H5 d.o.o., Belovar
- RASCO d.o.o., Kalinovac
- STUDIO ELEKTRONIKE RIJEKA d.o.o., Rijeka
- HRVATSKI DUHANI d.d., Virovitica
- BIOINSTITUT d.o.o., Čakovec
- OPREMA-UREĐAJI d.d., Ludbreg

PRAVNA OSOBA KOJA NE OSTVARUJE DOBIT - STRUKOVNO DRUŠTVO

- UDRUGA HRVATSKIH PUTNIČKIH AGENCIJA, Zagreb

FIZIČKA OSOBA - POJEDINAC

- Mirko GRBAC, Samobor
- Nikola KEKIĆ, Zagreb

ČLANOVI KOJI ODUSTAJU OD ČLANSTVA

- APZ Inženjering d.o.o., Zagreb
- BOROVO d.d., Vukovar
- BUREAU VERITAS CROATIA d.o.o., Zagreb
- FOND ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I ENERGETSKU UCINKOVITOST, Zagreb
- GEOEKSPERT d.o.o., Zagreb
- IPK TVORNICA ULJA ČEPIN d.o.o., Čepin
- KONTROL BIRO d.o.o., Zagreb
- MAZIVA - ZAGREB d.o.o., Zagreb
- PREHRAMBENO-BIOTEHNOLOŠKI FAKULTET, Zagreb
- SVEUČILIŠTE U DUBROVNIKU, Dubrovnik
- VELUX Hrvatska d.o.o., Zagreb
- VIADUKT d.d., Zagreb
- VISOKA ŠKOLA ZA SIGURNOST s pravom javnosti, Zagreb
- WERKOS d.o.o., Osijek
- Milan ČUVALO, Zagreb

Novi hrvatski normativni dokumenti (na hrvatskome jeziku)

Hrvatska jezična verzija tehničkog izvještaja
HRI CEN/TR 15569:2010

HRI CEN/TR 15569:2010, Čvrsta biogoriva – Upute za sustav osiguranja kvalitete (CEN/TR 15569:2009)

Hrvatska jezična verzija europskoga tehničkoga izvještaja HRI CEN/TR 15569:2010 prijevod je engleske verzije europskoga tehničkoga izvještaja CEN/TR 15569:2009, a objavljuje se na hrvatskome jeziku. Ovaj tehnički izvještaj osim u izdanju na hrvatskome jeziku postoji i u izdanju na engleskome jeziku. Izvorni tekst tehničkoga izvještaja pripremio je tehnički odbor CEN/TC 335, *Solid biofuels*, čije je tajništvo u SIS-u.

Ovaj je tehnički izvještaj izrađen na temelju rezultata projekta BioNorm, a u njemu su dane informacije o razvijanju i uvođenju sustava osiguranja kvalitete u industriji čvrstih biogoriva.

Osiguranje kvalitete definirano je kao dio upravljanja kvalitetom usmjereni na osiguravanje povjerenja da će zahtjevi za kvalitetu biti ispunjeni. Da bi se to ostvarilo, procesi u lancu opskrbe trebaju biti pod kontrolom. Učinkovita kontrola može se postići ako svaki operator u lancu opskrbe primjenjuje osiguranje kvalitete. Dobro oblikovan sustav osiguranja kvalitete za čvrstu biogoriva može pridonjeti transparentnijem i učinkovitijem tržištu

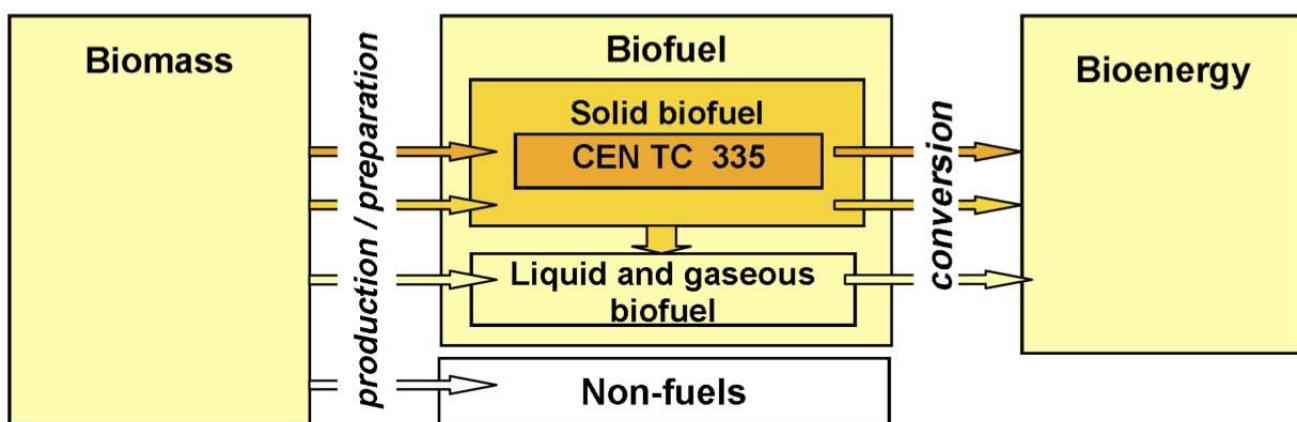
biogoriva. Na temelju zahtjeva korisnika te poznatih prednosti i nedostataka sirovine i procesa, operatori mogu dokazati da su poduzete mjere za osiguranje željene kvalitete. Time se stvara povjerenje u proizvode. U ovome tehničkom izvještaju naziv „proizvod“ odnosi se na čvrsto biogorivo. Smjernice i upute dane u ovome tehničkom izvještaju nisu zahtjevi nego preporuke. Preporučuje se da tvrtka izradi svoj posebni priručnik koji odražava sustav osiguranja kvalitete.

Ove su upute izrađene radi informacija o osiguranju kvalitete čvrstih biogoriva i daju metodologiju koja će pomoći operatorima u industriji čvrstih biogoriva da oblikuju prikladan sustav osiguranja kvalitete u skladu sa svojim potrebama. Služe kao prateći dokument za primjenu dokumenta CEN/TS 15234. Ove su upute primjenjive za sve operatore koji se bave čvrstim biogorivima koja potječu iz sljedećih izvora:

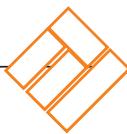
- proizvodi poljoprivrede i šumarstva
- biljni otpad iz poljoprivrede i šumarstva
- biljni otpad iz prehrambene industrije
- drvni otpad, osim drvnog otpada koji može sadržavati halogenizirane organske spojeve ili teške metale zbog obrade sredstvima za konzerviranje drva ili premazima za drvo, koji uključuje osobito drveni otpad koji nastaje pri gradnji i rušenju građevina
- vlaknasti biljni otpad iz mehaničke prerade drvne celuloze i proizvodnje papira iz drvene celuloze, ako se suspaljuje na mjestu proizvodnje, a proizvedena se toplina upotrebljava
- otpadno pluto.

Hrvatski tekst tehničkoga izvještaja HRI CEN/TR 15569:2010 pripremio je tehnički odbor HZN/TO 238, *Čvrsta biogoriva*, Hrvatskoga zavoda za norme. Hrvatski tehnički izvještaj objavljen je na hrvatskome jeziku i može se kupiti po cijeni od 355,00 kn, a za članove Hrvatskog zavoda za norme cijena je 284,00 kn.

M. Broketa

Novosti iz HZN/TO

Hrvatska jezična verzija norme HRN EN 590:2014

HRN EN 590:2014, Goriva za motorna vozila – Dizelsko gorivo – Zahtjevi i metode ispitivanja (EN 590:2013+AC:2014)

Hrvatska jezična verzija norme HRN EN 590:2014 prijevod je engleske verzije norme EN 590:2013, *Automotive fuels – Diesel – Requirements and test methods* i ispravka europske norme EN 590:2013/ AC:2014. Ova hrvatska norma, osim u izdanju na hrvatskome jeziku, postoji i u izdanju na engleskome jeziku. Izvorni tekst norme pripremio je tehnički odbor CEN/TC 19, *Gaseous and liquid fuels, lubricants and related products of petroleum, synthetic and biological origin*, čije je tajništvo u NEN-u.

Ova hrvatska norma utvrđuje zahtjeve i metode ispitivanja za dizelsko gorivo koje se prodaje i isporučuje na tržištu. Primjenjuje se na dizelsko gorivo namijenjeno vozilima s dizelskim motorom izvedenim za pogon na dizelsko gorivo koje sadrži do 7 % (V/V) metilnih estera masnih kiselina (FAME).

Značajne tehničke izmjene u ovoj europskoj normi u odnosu na prethodno izdanje su: ugrađena izmijenjena

EN 14214 FAME specifikacija, ugrađen je poseban zahtjev povezan s ograničenjem upotrebe manganov metilciklopentadienil trikarbonila (MMT) prema zahtjevu Europske komisije, dodan je uređaj za ispitivanje paljenja goriva (EN 16144) kao zamjenska metoda ispitivanja na CFR motorima, dodana je metoda simulirane destilacije plinskom kromatografijom (GC) i uvedena je poboljšana EDXRF tehnika određivanja niske količine sumpora EN 13032 kao zamjena za EN ISO 20847.

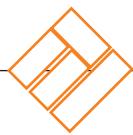
Norma sadrži i Nacionalni dodatak NA u kojem se preporučuje označivanje mjernih uređaja za prodaju goriva s količinom sumpora najviše 10mg/kg i zahtjevi uvjetovani klimom gdje se određuju granične vrijednosti temperatura za točku filatrabilnosti (CFPP) za tri različita vremenska razdoblja.

Ova norma zamjenjuje hrvatsku normu HRN EN 590:2011 na hrvatskome jeziku.

Hrvatski tekst norme HRN EN 590:2014 pripremio je tehnički odbor HZN/TO 28, *Naftni proizvodi i maziva*, Hrvatskog zavoda za norme. Norma je objavljena na hrvatskome jeziku i može se kupiti po cijeni od 320,00 kn, a za članove Hrvatskog zavoda za norme cijena je 256,00 kn.

M. Broketa

IEC pozdravlja potporu Europskog parlamenta svojoj normi za univerzalne punjače mobilnih telefona

Ženeva, Švicarska, 2014-03-20 - Međunarodno elektrotehničko povjerenstvo (IEC - International Electrotechnical Commission), međunarodno normizacijsko tijelo i tijelo za ocjenu sukladnosti za sva područja elektrotehnologije, pozdravilo je danas prošlotjedno glasanje u Europskom parlamentu o ugradnji IEC-ove norme za univerzalne punjače „pametnih“ telefona (smartphones) u zakonodavstvo u EU do 2017. godine.

Izdana 2011. godine, globalno važna IEC-ova međunarodna norma IEC 62684, *Interoperability specifications of common external power supply (EPS) for use with data-enabled mobile telephones*, pokriva sve aspekte punjača, konektora i utikača. Ona također postavlja i zahtjeve za sigurnošću, interoperabilnosti te one koji su povezani s okolišem (vidi: <http://www.iec.ch/newslog/2011/nr0311.htm>). Međunarodna norma je proizvod zajedničkih suradničkih npora unutar skupine vođene od strane IEC-a, a u kojoj su još bili USB-IF (Implementers Forum), CENELEC i ITU-T.

Glavni tajnik IEC-a i CEO, gosp. Frans Vreeswijk komentirao je: „Vrlo smo zadovoljni što je iza naše dragovoljne, konzesusom donesene međunarodne norme za mobilne telefone stao Europski parlament. Kada industrija izade s dobrim rješenjem povezanim s okolišem i potrošačkim problemima, kao što je u slučaju ove norme, zadovoljstvo je vidjeti kako je naišla na široko odobravanje. Predloženi propis smanjiće probleme potrošaču tako što će punjači „pametnih“ telefona biti interoperabilni s većinom aparata. To će također biti dobrodošla novina i za okoliš. Naprimjer, GSM asocijacija procjenjuje da će normizacija mobilnih telefona smanjiti emisiju stakleničkih plinova za 13,6 milijuna tona [1] na godinu te tvrdi [2] da se oko 51 tisuća tona redundantnih punjača proizvede svake godine. To će također smanjiti troškove proizvodnje, pakiranja i transporta.“

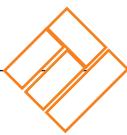
U cijelom razvojnog procesu međunarodne norme sudjelovali su vodeći proizvođači uključeni u IEC-ove nacionalne odbore te sudjelujući u radu IEC-ova tehničkog odbora IEC TC 100: Audio, video i multimediji sustavi i oprema. Sudjelovale su sljedeće tvrtke: Apple, Nokia, Research in Motion, Emblaze Mobile, Huawei Technologies, LGE, Motorola Mobility, NEC, Qualcomm, Samsung, Sony Ericsson, TCT Mobile (ALCATEL), Texas Instruments i Atmel. Te tvrke potpisale su, također, Memorandum o razumijevanju (MoU) s Europskom komisijom kako bi naglasile svoju predanost njezinoj implementaciji unutar EU-a.

S nadom da će univerzalni punjači za laptote također uskoro postati stvarnost te značajno smanjiti otpad, IEC je objavio da će izdati publikaciju (tehničku specifikaciju) [IEC Technical Specification 62700: DC Power supply for notebook computers](#). To je prva, globalno značajna tehnička specifikacija za vanjski punjač za široki spektar notebook računala i laptopa kojih su pridonijeli industrijski stručnjaci iz mnogih zemalja. Tehnička specifikacija IEC TS 62700 prihvaćena je u IEC-ovom nacionalnim odborima koji sudjeluju u radu tehničkog odbora IEC TC 100.

[1] *GSM Association: The GSMA represents the interests of the worldwide mobile communications industry.* www.gsmworld.com/

[2] *GSM Association* www.gsmworld.com/

ISO

Novosti iz međunarodnih i europskih norizacijskih organizacija

Izdane norme za sustav upravljanja imovinom

ISO je nedavno izdao set od tri norme koje trebaju pomoći kompanijama i organizacijama da izvuku koristi iz svoje imovine.

ISO 55001 - postavlja zahtjeve za sustav upravljanja imovinom

ISO 55002 - pruža dodatne korisne upute za primjenu norme ISO 55001

ISO 55000 - daje pregled predmeta (teme) i određuje i izlaže načela i terminologiju.

Je li to za mene?

Normama se može koristiti za upravljanje bilo kakvom imovinom, od željezničkih spavačih kola (vagona) do upravljanja ugledom kojeg brenda ili telekomunikacijskih mreža. Da biste saznali kako vam ove nove norme mogu

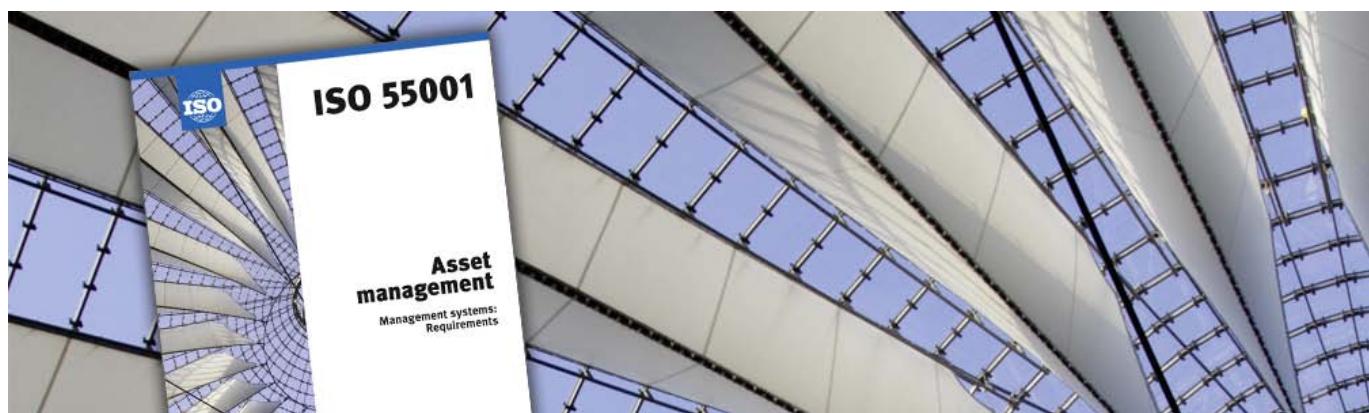
pomoći da izvučete najviše iz vaše imovine, pročitajte više u članku, razgovoru s Rhyseom Daviesom, predsjednikom ISO-ovog odbora (ISO/PC 251 - Asset management) koji je izradio ove norme: (http://www.iso.org/iso/home/news_index/news_archive/news.htm?refid=Ref1805)

Kako se može nabaviti norma?

Normu možete kupiti kroz ISO Store (na ISO-ovim internetskim stranicama) ili od ISO-ovog člana, nacionalnoga normizacijskog tijela - Hrvatski zavod za norme (HZN). (<http://www.hzn.hr/default.aspx?id=10>).

Novi obogaćeni pdf format

Po prvi put, neke od ISO-ovih međunarodnih norma, uključujući uvod, područje primjene i nazive i definicije, mogu se prethodno pregledati na ISO-ovojoj Online Browsing Platform. Prethodni pregled **ISO 55000**, **ISO 55001** i **ISO 55002**.

CEN I CENELEC

Novosti iz međunarodnih i europskih normirnih tijela

Kako normizacija može pomoći "sijedoj" (silver) ekonomiji - 3. europski normizacijski samit

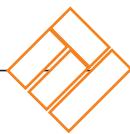
Starenje je jedan od najvećih društvenih i ekonomskih (privrednih) izazova europskog društva 21. stoljeća. Zahvatit će i utjecati na sve članice Europske unije i većinu političkih područja. Do 2025. godine više od 20%

Europljana bit će staro 65 i više godina, a naročito brzo će se povećati broj osoba starijih od 80 godina.

Starenje Europe, poznato i kao „sijeđenje“ Europe, postalo je demografski fenomen na našem kontinentu obilježen smanjenjem plodnosti, manjom stopom smrtnosti i dužim očekivanim životnim vijekom među europskim stanovništvom. Ljudi duže žive zbog napretka u područjima zdravstvene skrbi i prehrane. Na starije ljudi ne bi trebalo gledati kao na teret već kao na resurs.

Aktivno i zdravo starenje izazov je koji dijele sve europske zemlje i to daje Europi priliku da se afirmira

i učvrsti kao globalni lider koji je sposoban osigurati inovativne odgovore na taj izazov.

Označivanjem i ukazivanjem na takvo tržište, europska normizacija bi mogla napraviti značajne korake u usmjeravanju poslovnih aktivnosti prema sagledavanju potreba starijih ljudi i zadovoljavanju njihovih potreba. Stvaranje usluga i tehnologija po mjeri, i za uporabu starije zajednice u društvu, uskoro će biti neophodno. To je prilika koju europska industrija ne bi smjela propustiti. Taj novi privredni i industrijski sektor uvelike će promicati razvoj, jačanje i poslove u dolazećim godinama. Normizacija kao potpora "sijedoj" (silver) ekonomiji potaknut će razvoj novih tehnologija kako bi se pružile usluge i zadovoljile potrebe starije zajednice, ojačala međunarodna suradnja i identificirale ključne

poslovne prilike u područjima koja pokrivaju potrebe starije osobe. Tematski samit "Kako normizacija može poduprijeti "sijedu" (silver) ekonomiju" pokriva različite aspekte i stavke koje su visoko u političkim programima (i među prioritetnim zadaćama) i o nekima od njih će se o raspravljati na paralelnim sjednicama.

3. europski normizacijski samit održat će se u srijedu 11. lipnja u Istanbulu (Marmara Taksim, Taksim Square), Turska. Domaćin je TSE (Turkish Standards Institution), a registracija je otvorena svim zainteresiranim stranama. Pročitajte nacrt programa događanja ([ftp://ftp.cencenelec.eu/EN/News/Events/Summit/DraftProgrammeSummit.pdf](http://ftp.cencenelec.eu/EN/News/Events/Summit/DraftProgrammeSummit.pdf))
Online prijava (<http://www.tse-summit2014.com/en/online-registration/>)

Norme - vaš inovacijski most

Na normizaciju se sve više gleda kao na most (poveznicu) između istraživanja i razvoja, inovacija i tržišta. Kao sredstvo akumulacije i širenja znanja, norme imaju središnju ulogu u potpori inovacijama.

Inovacije i njihova sposobnost iskorištavanja (korištenja) te donošenja inovativnih proizvoda (roba) i usluga na tržište identificirani su u bezbrojnim objavama politika kao vitalni za povećanje europske konkurentnosti. Norme osiguravaju značajnu osnovu za razvoj rješenja i osiguravaju šиру diseminaciju istraživačkih rezultata.

Europski istraživački projekti mogu u potpunosti iskoristiti prednosti i mogućnosti koje nude europske norme, međutim, vrlo često oni ne znaju kako i na

koji način. Ova europska konferencija ponudit će vam mogućnost stupanja u kontakt s vodećim stručnjacima u području pitanja inovacija i normizacije te raspravi o izazovima i učenju o tome kako normizacija može olakšati, unaprijediti, pomagati i promicati europske inovacije. Izlaganja će imati predstavnici normizacijskih tijela i istraživači na nacionalnoj i regionalnoj (europskoj) razini.

Europska konferencija održat će se 30. listopada 2014. godine u Bruxellesu (Square-Brussels Meeting Centre, Mont des Arts, 1000). Više informacija o ovom događaju bit će dostupno uskoro na CEN-ovim internetskim stranicama (<http://www.cen.eu/Pages/default.aspx>). Registracija sudionika konferencije nije još započela, međutim možete izraziti svoje zanimanje ispunjavanjem online formulara (<https://www.surveymonkey.com/s/BRIDGIT>). Program konferencije također će biti dostupan uskoro.

STANDARDS: YOUR INNOVATION BRIDGE
European Conference
Save the date: 30 October 2014
Brussels

Standardization & innovation
Engage with leading experts on 30 October 2014.
Save the date!

CENELEC sudjeluje na Afričkom forumu o pametnim mrežama

CENELEC je 6. veljače 2014. objavio u Bruxellesu, Belgija, da će od 14. do 16. svibnja sudjelovati na Afričkom forumu o pametnim mrežama. Forum organizira African Electrotechnical Standardization Commission (AFSEC), Afričko povjerenstvo za elektrotehničku normizaciju, u Abidjanu, Obala Bjelokosti.

Cilj konferencije (forum) je dovesti zajedno, na isto mjesto, važne zainteresirane strane kao što su to: Međunarodno elektrotehničko povjerenstvo (IEC), Korporaciju državne mreže Kine (the State Grid Corporation of China), Koreansku agenciju za tehnologiju i norme (the Korean Agency for Technology and Standards

(KATS)) ili pak Afričko energijsko povjerenstvo (the African Energy Commission of the African Union) u svjetlu razmjene iskustava u području pametnih mreža.

CENELEC-ova zajednica veseli se ovoj prilici da podupre regionalnu dimenziju normizacije i važnost europskoga sudjelovanja kao i radu s afričkim stručnjacima.

Gospodin Uwe Kampet, tehnički potpredsjednik CENELEC-a, održat će uvodni govor za vrijeme ceremonije otvaranja dok će nekoliko članova CEN-CENELEC-ETSI-jeve koordinacijske skupine o pametnim mrežama (CEN-CENELEC-ETSI Smart Grid Coordination Group (SG-CG)) dati svoj doprinos različitim predmetima za vrijeme konferencije.

Više detalja o Afričkom forumu o pametnim mrežama - [Africa Smart Grid Forum](#) (pdf format).
Pristup internetskim stranicama foruma - [Africa Smart Grid Forum dedicated website](#)

63. opća skupština ETSI-ja i 42. sastanak ETSI NSO-a

U Mandelieu, Francuska, održana je 63. opća skupština ETSI-ja, od 18. do 19. ožujka 2014.

Nacionalni institut za normizaciju republike Moldavije primljen je kao pridruženi član CENELEC-a. Potpisani su ugovori o međusobnom razumijevanju sa sljedećim organizacijama: Open Networking Foundation (ONF), Metro Ethernet Forum (MEF), Continua Health Alliance, European Union Agency for Network and Information Security (ENISA) i DECT Forum. Prihvaćeno je izvješće o prošlogodišnjem proračunu i izvješće o radu ETSI-ja za 2013. godinu. Za 2014. godinu predviđen je proračun od 24,2 milijuna eura.

Mandat novoga Upravnog vijeća ETSI-ja trajat će tri godine, od 11/2014. do 11/2017. Upravno vijeće ETSI-ja sastoji se od 28 izabralih članova te od jednog predstavnika malih i srednjih poduzeća (MSP-a) i jednog predstavnika korisnika.

Europska je komisija smanjila proračunstva sredstva za normizaciju u 2014. godini za 25 %, što ima izravne negativne posljedice na realizaciju brojnih projekata u ETSI-ju. Još su u tijeku pregovori ETSI-ja s Europskom komisijom oko konačnog prijedloga Okvirnog ugovora o suradnji.

Na prijedlog Upravnog vijeća ETSI-ja, na 63. općoj skupštini su prihvatići sljedeći strateški projekti za 2014. godinu: pametni gradovi, pametni kućanski uređaji (SAP), pametna sigurnosna platforma uključujući mobilno plaćanje (SSP), internetska sigurnost/mrežna informacijska sigurnost (CYSECNIS), odživost (SUSTAIN), ETSI u europskom normizacijskom okruženju (ESSREV), Horizon 2020 i ETSI-jeva privlačnost za novi inovativni rad (H2020).

42. sastanak ETSI/NSO-a

Na 42. sastanku ETSI/NSO-a, održanom 17. ožujka 2017. godine u Mandelleu, ETSI je najavio, sukladno traženju više predstavnika nacionalnih normizacijskih

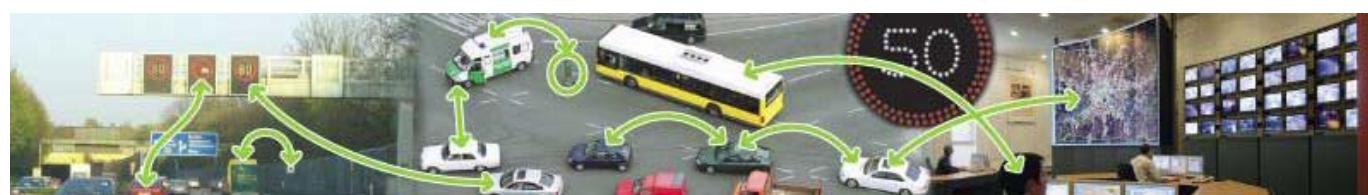
organizacija, da će od 1. travnja 2014. godine svi normizacijski dokumenti biti dostupni u Wordu i u nezaštićenom PDF formatu. Do sada su svi ETSI-jevi objavljeni dokumenti bili dostupni u Word formatu i u zaštićenom PDF formatu.

Unaprjeđenje suradnje između ETSI-ja i nacionalnih normizacijskih organizacija (NSO-a) unaprijedit će se i kroz zajedničke radionice posvećene pojedinim tehničkim pitanjima kao što su: pametni gradovi, ICT u industriji, M2M komunikacije, usluge u oblaku te primjena ICT-a u javnom sektoru. Budući da su većina ETSI/NSO-a ujedno članovi CEN-CENELEC-ISO-ITU-a, predstavljaju važan alternativni kanal za suradnju ETSI-ja i navedenih europskih i međunarodnih normizacijskih organizacija. Za ETSI je posebno zanimljiva uloga NSO-a u povezivanju i suradnji s malim i srednjim poduzećima u pojedinim državama koje predstavljaju većinu gospodarskih subjekata u Europi, a čije sudjelovanje u poslovima normizacije treba podići na višu razinu.

B. Burazer

ETSI-jeve radionice o sigurnosti i o intelligentnim transportnim sustavima (ITS)

ETSI-jeva 9. radionica o sigurnosti održana je od 15. do 16. siječnja 2014. godine u njihovom središtu, Sophia Antipolis. Stručnjaci iz područja sigurnosti kao i oni koji razvijaju međunarodne i europske norme razmijenili su svoja iskustva, utvrđili postojeće nedostatke u području normizacije te usuglasili buduće aktivnosti i zajednička

područja normizacijskog rada, među kojima su: privatnost i upravljanje identitetom, sigurnost interneta, sigurnosni elementi u procesu testiranja, sigurnosne kontrole i pokazatelji, sigurnost u industriji.

6. ETSI-jeva ITS radionica održana je u Berlinu od 12. do 13. veljače 2014. godine. Inteligentni transportni sustavi se predviđaju realizirati u 2015. godini, nakon završetka prve revizije normizacijskog paketa za kooperativni ITS, sukladno zahtjevima iz mandata broj M/453, koji je izdala Europska komisija.

Normizacijske aktivnosti će se nastaviti kroz reviziju broj 2, koja će uključiti nove funkcionalnosti te složenije transportne sustave, ovisno o zahtjevima zainteresiranih dionika.

Nastavak normizacijskih aktivnosti u području ITS-a podržava i Europska komisija kroz svoj plan za ICT (Informacijsko komunikacijske tehnologije) normizaciju. Pri tome se poseban naglasak daje na pitanja interoperabilnosti te nastavak normizacije servisa među različitim sustavima širom Europe. Izrada zajedničkih europskih norma i tehničkih specifikacija je preduvjet za osiguranje interoperabilnosti ITS servisa i različitih aplikacija te njihovu što bržu primjenu u praksi.

B. Burazer

